

SAMSUN TABİP ODASI BAŞKANLIĞI'NA

KONU : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca yetkilendirilen OSGB'lerde veya işverene bağlı şekilde iş yeri hekimi olarak çalışanların odaya kayıt mecburiyeti ve kayıt olmadan çalışanların hukuksal değerlendirmesi.

AÇIKLAMALAR :

- 1- Başta OSGM kapsamında olmak üzere, iş yeri hekimi veya serbest çalışan hekimlerin tabip odalarına üye kaydının yapılması gerekip gerekmediği, üye kaydı olmadan çalışanların resen kaydının yapılıp yapılamayacağı ve kayıtsız olarak çalışanlara yönelik yaptırımlar konusu ilgili mevzuat hükümleri ile birlikte aşağıda değerlendirilmiştir.
- 2- Bilindiği üzere:
 - a- Hekimlerin tabip odalarına kayıt esas **6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun** 7'nci maddesinde düzenlenmiş olup; sanatını serbest olarak icra eden tabiplerin bir ay içinde ilgili odaya üye olması emredici hükümdür.
 - b- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli olarak çalışan hekimler ve mesleğini icra etmeyenler, kendi isteklerine bağlı olarak üye olabilmekle birlikte, zorunlu üyelikten istisna tutulmuştur.
 - c- Aynı kanunun 5'nci maddesi: *"Gerek tabipler ve gerekse bunları istihdam eden bilumum daire, müessese ve işyerleri, tayin, nakil, işten ayrılma ve sair suretlerle hasıl olan değişiklikleri en geç 15 gün zarfında mahalli tabip odalarına bildirmeye mecburdurlar."* hükmünde olduğu gibi, istisna tutulan hekimler dışındaki tüm tabiplerin odaya üye olması zorunluluğunu destekleyen mevzuat hükümleri de bulunmaktadır.
 - d- Aşağıda daha ayrıntılı irdeleneceği üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca yetkilendirilen OSGB'lerde iş yeri hekimi olarak çalışanların odaya üye olması zorunluluğunu kaldıran bir düzenleme bulunmamaktadır.
- 3- **TTB Üyelik İşlemleri Yönergesi:**
 - a- Md. 3/(4); *"Hekimden nakil dilekçesi ya da çalışmasını gösteren belge alınamaması halinde; TTB kayıtları, il sağlık müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı veya Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınarak nakil işlemleri Yönetim Kurulu tarafından resen yapılır. Bu şekilde yapılan nakil işlemleri, hekimin nakil gittiği oda tarafından hekime SMS, e-posta ve iadeli taahhütlü mektup veya kendisine teslim edildiğini gösterir imzalı belge ile bildirilir."*,
 - b- 'İki oda bölgesinde birden çalışma' başlıklı Md. 5; *"Birden fazla tabip odası bölgesinde çalışması olan hekim, çalıştığı her bölgede tabip odasına kayıt olmak zorundadır. Bu kayıt, odaya üyelik değildir. Hekimin çalışmasına ilişkin bilgi vermediği durumlarda; TTB kayıtları, il sağlık müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı veya Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınarak bu kayıt işlemi, Yönetim Kurulu tarafından resen yapılır."*,
 - c- 'Üye yükümlülüğü' başlıklı Md. 6; *"Mesleğini sadece kamu kurum ve kuruluşlarının asli ve sürekli görevlerinde icra edenler dışındaki hekimler, çalıştıkları yere bakılmaksızın (hastane, tıp merkez, poliklinik, Vakıf Üniversitesi, aile hekimliği, işyeri hekimliği, ilaç firmalarında çalışma, sigorta şirketlerinde çalışma vb) Odaya üye olmak zorundadır."*, hükümlerini düzenlemiştir.
- 4- **TTB İş Yeri Hekimi Çalışma Onayı Yönetmeliği:**
 - a- 'Çalışma onayı için gerekli belgeler' başlıklı Md. 4; *"Çalışma onayı verilebilmesi için aşağıdaki belgelerin, ilgilisi tarafından Oda'ya verilmesi gerekir."*,
 - b- 'İşyeri hekimleri sıralama listesi' başlıklı Md. 5; *"Bölgesinde işyeri hekimi olarak çalışmak isteyen hekimlerin listesi ilgili Oda tarafından hazırlanır. Hekimler, bu listede, hizmet verilecek işçi sayısına göre ayırabilecekleri süre dikkate alınarak sıralanırlar."*,

- c- Çalışma onayı verilmesinin koşullarını düzenleyen 6.Md, yine çalışma onayının yenilenmesini düzenleyen 7.Md'si,
iş yeri hekimlerinin de oda kaydı yaptırması gerektiğini ortaya koyan düzenlemelerdir.
- 5- **İş Yeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik**, işyeri hekiminin nitelikleri, görev, yetki ve yükümlülükleri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemiş olup, tabip odası üye kaydının zorunlu olmadığına dair bir istisna hükmü içermemektedir. Kaldı ki yönetmelik ile 6023 sayılı yasanın emredici bir hükmünü ortadan kaldırmak mümkün değildir.
- 6- 27.03.2021 tarihinde, TTB internet sitesinde yayınlanan, iş yeri hekimliği ve tabip odası üyeliği hakkında bilgilendirme haberinde;
a- İş yeri hekiminin tabip odasına üye olmasının, 6023 sayılı yasanın 7.Md'sine göre zorunlu olduğu,
b- Kamu kurumunda çalışan ve mesai saatleri sonrasında işyeri hekimliği yapanlar ya da OSGB'ye bağlı yahut bir işverene bağlı olarak işyeri hekimliği yapanların da tabip odasına üye olmasının zorunlu olduğu,
c- Odaya üye olmak zorunda olmasına karşın üye olmayanlardan, üyeliği gerektiren çalışmaları saptandığında üyelik için gereken belgeleri vermeleri isteneceği gibi, söz konusu çalışmanın en başından itibaren üye kabul edilerek gerekli yükümlülükleri yerine getirmelerinin de isteneceği,
d- Diğer yandan, üye olması zorunlu olanların bu gerekliliği yerine getirmemeleri yasal kuralın ihlali niteliğinde olduğundan, haklarında disiplin cezası da verilebileceği,
bilgisi paylaşılmıştır.
- 7- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasında yer alan *"İşyeri hekimlerinin, işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmeleri ve hizmet verilen işyerlerinde çalışan işçilerle sınırlı olmak üzere görevlerini yerine getirmeleri hususunda diğer kanunların kısıtlayıcı hükümleri uygulanmaz"* hükmü, odaların verdiği çalışma onay yetkisini ortadan kaldırmaz. Zira:
a- *"...Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Birliğin işyeri hekimleri hakkında yapacağı değerlendirmelerin birbirinden farklı hususlara ilişkin olduğu; Birliğin, 6023 sayılı Kanun uyarınca meslek mensuplarının hak ve yararlarını koruma amacı doğrultusunda bir değerlendirme yapacağı açık olduğundan (oda yetkisinin kaldırıldığına ilişkin) bu iddiaya itibar edilmemiştir. (Danıştay 8. Daire 18.12.2015 tarih ve 2015/8598 E. 2015/12459 K.; **Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 15.12.2014 tarih ve 2012/2304 E. 2014/5009 K.**)"* hükmü ile, 6331 sayılı yasadaki ilgili maddenin oda üyeliği zorunluluğuna ilişkin değil, farklı hususu düzenlediği Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nca tespit edilmiştir.
b- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan bir duyuruda işyeri hekimlerine yetki verilirken oda onayının aranmayacağına ilişkin yapılan açıklamanın iptali istemiyle açılan davada Danıştay 10. Daire aşağıdaki gerekçelerle iptal kararı vermiştir: *"...dava konusu duyuru yolu ile işyeri hekiminin sözleşme yaptığı işyeri çalışanlarına birinci basamak tedavi hizmetini verebilmesi için yukarıda bahsolunan kuralların belirlendiği ve dava konusu duyuruda tedavi edici hizmeti sunacak işyeri hekimlerinden istenen belgeler arasında tabip odası onayını gösteren bir belgenin aranmadığı görülmektedir...*
6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 4., 5. maddesi ile yer alan hükümlerine göre işyeri hekiminin atanmasında ilgili tabip odasının onayı gerektiği kuşkusuz olup, tabip odasının tabip atamalarındaki rolünü ortadan kaldıran dava konusu düzenleme, tabiplerin önemli organı olan tabipler odasına Kanunla verilen yetkiyi ortadan kaldırdığından hukuka uyarlık bulunmamaktadır (Danıştay 10.Daire 28.4.2015 tarih, 2011/735 E. 2015/2068 K.)" hükmü ile, OSGB'de istihdam edilen iş yeri hekimlerinin de oda üyeliğinin zorunlu olduğu ortaya konmuştur.
- 8- Türk Tabipleri Birliği tarafından Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı aleyhine açılan ve karara bağlanan, *"işyeri hekimliği yapan hekimlerin güncel bilgilerinin birliğe verilmesine ilişkin talebin zımnen reddine dair idare işleminin iptali"* konulu davada, **Ankara 3.İdare Mahkemesi 2019/2055E.-2020/1447K. sayılı İlamında;** *"... işyeri hekimliği yapmakta olan hekimlere ait bilgilerin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nde*

bulunduğu, 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu'nun 7'nci maddesinin mesleğini serbest olarak icra eden tabiplerin il veya bölge tabip odasına üye olma yükümlülüğünün bulunduğuna ilişkin açık hükmü karşısında istenilen bilgilerin 'açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi' niteliğinde olmadığı, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 'Bilgi Edinme Hakkının Sınırları' başlıklı dördüncü bölümündeki bilgi edinme hakkı kapsamı dışında tutulan diğer bilgi ve belgeler kapsamında da yer almadığı görülmektedir." hükmü ile davalı idarenin işleminin iptaline karar vermiştir.

SONUÇ : Yukarıda izah edilen açıklamalar, mevzuat hükümleri, mahkeme kararları kapsamında: İş yeri hekimlerinin oda kaydı yaptırmasının zorunlu olması yanında, tabip odalarının tabipler arasında mesleki deontolojiyi ve dayanışmayı korumak görevi kapsamında:

- 1- OSGB veya bir işveren bünyesinde iş yeri hekimi olarak çalışan tabiplerin, ilgili tabip odasına üye kaydı yaptırmasının zorunlu olduğu,
- 2- Üye olmayanlardan, üyeliği gerektiren çalışmaları saptandığında üyelik için gereken belgeleri vermeleri ve söz konusu çalışmanın en başından itibaren üye kabul edilerek gerekli yükümlülükleri yerine getirmelerinin istenebileceği, verilen süre içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerin resen üye kaydının yapılabilmesi,
- 3- Üye olması zorunlu olanların bu gerekliliği yerine getirmemeleri yasal kuralın ihlali niteliğinde olduğundan, haklarında disiplin cezası da verilebileceği,
- 4- Zorunlu olduğu halde kayıt yaptırmayan hekimleri kayda zorlamak, çalışma onay belgesi olmadan hekimleri iş yeri hekimi olarak istihdam eden işverenleri yükümlülüklerini yerine getirmeye yönlendirmek maksadıyla ilgililere yazılı ihtar gönderilebileceği, ihtarnamede süresi içinde yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde Sağlık İl Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulacağı, yine sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususlarının da belirtilebileceği,

değerlendirilmektedir.

Takdiri ve gereği Sayın Oda Başkanlığı'na ait olmak üzere saygıyla arz

ederim.03.05.2021

Samsun Tabip Odası Vekili
Av. Hüseyin ÖZDEMİR